RUSKI INWALID

No. 184.

CZWARTEK. 5 Sierpnia 1820 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Treść. Wiadomosci Kraiowe: Królestwo Polskie. Wiadomosci Zagraniczne: Gallicyia i Lodomeryia. Franciia. Angliia. Włochy.

WIADOMOSCI KRAIOWE.

Królestwo Polskie.

z *Warszawy* 4 *Sierpnia*.

Dnia 30 Lipca przybył do tuteyszey stolicy z Petersburga JW. Hrabia *Sobolewski*, Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego.

Dnia 22 Lipca dzwony stolicy ogłosiły śmierć JW. Hrabiego *Krasińskiego*, Pułk: woyska Pol: orderów woyskowych Kawalera, który w młodocianym ieszcze wieku, w pierwszey woynie o niepodległość kraiową zyskał imie mężnego, które przez wszystkie woyny oyczyste umiał utrzymać. Jemu pod dowództwem Hrabi Stanisława *Potockiego* pod Serockiem, winna iest Warszawa w 1807 roku swe przed nieprzyiacielem osłonienie; on pierwszy zatknął Orła Polskiego na murach *Zamoścía*. Podług zwyczaiów woyskowych i religiynych, przy mnogiey liczbie współrodaków, wyprowadzony został do kościoła Powązkowskiego, któremu ostatnią usługę oddać raczył JW. Biskup Płocki przy licznym zbiorze duchowieństwa. W nocy poprowadzone ciało do *Krasnego*, otoczone familiią, i złożone zostało w starodawnym uaddziadów grobie. W. JX. *Krulewiecki* Kanonik Płocki na tym obrzędzie celebrował, a W. X. *Głogoski* Pro: Węgrzynowski stosowne miał kazanie; liczni zgromadzeni obywatele i włoscianie dóbr *Krasnego*, wraz z familiią, z żalem oddali ostatnią posługę temu, który swem cnotliwem życiem, był wszystkim przykładem.

H. K. W.

Stolica nasza obchodziła wczoray rocznicę Imienin N. Cesarzowey *Maryi Fedorowney*, Matki łaskawie nam panuiącego Monarchy. Mieszkańcy Warszawy miawszy szczęście dwa lata temu, w murach swoich oglądać Tę Panią i świadkami bywszy iey dobrodzieystw i łask;

z tem szczerszem sercem uwielbiali szczęśliwą porę wynurzenia swoich życzeń. Solenne nabożeństwo w Kościele Metropolitalnym Ś. *Jana*, na którem celebrował JW. *Hołowczyc*, Arcy-Biskup i Prymas Królestwa Polskiego, rozpoczęło uroczystość dnia tego. JO. Xiąże Namiestnik, wszystkie władze i lud licznie zebrany, napełniały Świątynię Pańską, niosąc naygorętsze modły o zdrowie i pomyślność tey uwielbienia godney Monarchini. Równie odbyło się nabożeństwo i w kaplicy Greckiey. W niebytności Jego Cesarzewicowskiey Mości W. Xięcia *Konstantego*, JO. Xiąże Namiestnik odbierał powinszowania od Władz cywilnych i woyskowych znaydował się także *Mirza Abul Hassan Chan*, Wielki Poseł Szacha Perskiego, wracaiący z Londynu przez Petersburg do swey oyczyzny, który onegaday przybył do Warszawy. Oświecenie miasta zakończyło uroczystość.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Gallicyia i Lodomeria.

z Lwowa, 22 Lipca.

Dnia 7. b. m. umarł w 70tym roku życia swego *Kazimierz* Hrabia *Rzewuski*, rzeczywisty tayny Radca Cesarski, dawniey Pisarz Wielki Koronny, Jenerał Porucznik, oraz Szef pułku piechoty, Kommandor Węgierskiego orderu S. *Szczepana*, kawaler orderów Orła Białego, S. *Stanisława* i Maltańskiego.

Francyia.

z Paryża, 25 Lipca.

Nieznaiomy iakiś człowiek, zaprenumerował w tych dniach 20,000 exemplarzów karty konstytucyyney! A to wskutek uczynionego niedawno przedsięwzięcia rozszerzenia konstytucyi. I tak iest iuż przeszło 100,000 prenumeratorów.

Krzysztof *Kolomb* potomek sławnego *Kolomba*, który odkrył Amerykę, przybył niedawno do *Bordeau* w charakterze sekretarza poselstwa iednego z dworów europeyskich.

Burza która panowała 30. z. m. w departamencie Yonne, zniszczyła 25 wiosek, a szkody zrządzone milion franków wynoszą.

Anglija.

z Londynu, 25 Lipca.

W sali posiedzeń parlamentu wyższego było tylko na 200 osob mieysca, lecz teraz wyporządza się na nowo sala i powiększa się liczba mieysc; 17 bowiem p. m. ma bydz kompletne posiedzenie, na którem ma się znaydować więcey 300 Lordów i dopotąd zostaną w mieście pokąd sprawa Królowey zupełnie się nieskończy. Powiadaią także że i dla N. Pani ma bydz przygotowane osobne mieysce; ma bowiem stałe postanowienie bydz obecną w parlamencie przez cały czas poki się iey sprawa traktować będzie. Ci z parów którzy niezechcą bydz na zgromadzeniu, będą musieli zapłacić za każde posiedzenie na którem niebyli po sto funtów szterlingów, a nadto osadzeni będą w Tower. Sami tylko starcy przeszło 70 letni, wyłączaią się z tego postanowienia.

Parlament wyższy, 25 Lipca.

Lord *Erskine* przedstawił następuiącą petycyią.

»Królowa Jeymość uskarza się na to, że parlament wyższy nieuznał za rzecz przyzwoitą zadowolnić iey żądania względem kommunikowania spisu swiadków maiących bydz powołanemi celem potwierdzenia krzywdzącego przeciwko niey bilu. Wskutek czego tak N. Pani iak i iey adwokaci zostaią w zupełney niewiadomości tak co do okoliczności połączonych z tem zaskarzeniem, iak równie też i co do osób, przyymuiących na siebie charakter iey oskarzycieli. Prosi za tem N. Pani aby Parlament wyższy kommunikował pierwszemu iey adwokatowi szczegółową wiadomość o mieyscu czyli o mieyscach, gdzie się dokonały zarzucane iey przestępstwa Jeżeli i to iey będzie odmówionem, niebędzie miała sposobu przyzwoitego przygotowania się do uniewinienia się, ani nawet będzie mogła przedsięwziąść iakie kolwiek w tey mierze środki. W takiem zdarzeniu musiałaby z każdego mieysca w którem w ciągu ostatnich sześciu lat znaydowała się, wezwać wiary godnych świadków, które miały iaką kolwiek zręczność uważania iey konduity. Nadto prosi N. Pani aby pierwszy iey adwokat i aient przypuszczeni byli do posiedzeń parlamentu, celem poparcia iey teraznieyszey petycyi.

Lord *Erskine* poparł tę petycyią utrzymuiąc, iż ieśli odmówiono będzie Królowey o co prosi, parlament utraci przez to cechy szlachetności iego odznaczaiące; tę powszechną opinią sprawiedliwości i chwałę która go tyle wieków zdobiła. Wielki kanclerz odpowiedział: iż gdyby w rocznikach parlamentu choć ieden znalazł się przykład, że podobne żądania kiedy kolwiek zadowolnione były; zapewneby się zgodził na proźbę Królowey bez naymnieyszego oporu. Lecz gdy ile mu iest wiadomo nie ma podobnych przykładów; poczytuie za tem za obowiązek oprzeć się żądaniu, którego wykonanie zdaie mu się bydz przeciwném istnieiącym ustawom parlamentu. Lord *Holland* utrzymywał, że po tylu ze strony ministrów zapewnieniach o bezstronności, nienależałoby odmówić Królowey zadowolnienia w proźbie teraznieyszey. Po wielu nakoniec sporach, wnosił Lord *Erskine* dopuścić adwokatów Królowey naposiedzenia parlamentu i wysłuchać co powiedzą na poparcie pomienioney petycyi. To wniesienie adrzuconèm zostało większością 25 głosów.

Parlament niższy:

Na posiedzeniu niższego parlamentu tegoż dnia odbytèm Lord *Castlereagh* doniosł, iż dnia iutrzeyszego uczyni wniosek względem zamknięcia parlamentu do 21 Sierpnia.

Pogłoski które się tu były rozeszły o maiącem nastąpić zakończeniu sprawy Królowey przez polubowne układy, były bez wszelkich zasad i teraz zupełnie ustały. Równie bez zasadną iest wieścią, iakoby między Królem i Xiążęciem *Jorkskim* zaszły z tego powodu nieukontentowania. Wszyscy Xiążęta krwi Królewskiey, a w tey liczbie *Jorkski*, *Kembridge i Sussex* byli u Króla w przeszłą niedzielę. — Dzisiay słychać że Król znowu cierpi podagrę w lewey nodze, ato dotkliwiey aniżeli kiedy kolwiek. A tak podróż którą N. Pan odbyć zamierzał po nad brzegami, dla którey w Portsmouth były iuż przygotowane iachty krolewskie, niebędzie miała mieysca.

Król JMść mianował Pana *Stradford-Canning* swoim pełnomocnym ministrem do Ameryki północney.

Koniuszy Królowey Hrabia *Wassali* powrócił na ląd stały, celem iak powiadaią sprowadzenia z Włoch swiadków w iey sprawie.

z Londynu 28 *Lipca.* Dnia wczorayszego oba parlamenty zamknięte zostały. Posiedzenia wyższego odłożone są do 15, a niższego do 21 Sierpnia.

Pierwiey nim parlament wyższy był zamknięty, weszła tam iescze iedna petycyia Królowey, przez którą oświadcza chęć znaydowania się na wszystkich iego posiedzeniach przez cały ciąg swey sprawy. Obok tego prosi Lordów, aby dla niey było przygotowane mieysce, z któregoby wszystkie zeznania swiadków wyraznie słyszeć mogła.

Włochy.

z Neapolu 12 *Lipca.*

List z Neapolu pisany dnia 11*go Lipca.*

»Rewolucya rozszerzyła się z nadzwyczayną szybkością. Zaledwie kilka pułków iazdy patryotów zgromadziło się w Nola, przeszedł do nich Jenerał z trzecią dywizyą. Oboz pod Sessa nigdy zapomniany nie będzie w dzieiach naepolitańskich. Stan rzeczy tak był krytyczny, iż Król póyść musiał za życzeniem ludu, i nadać mu konstytucyyną ustawę. — Do namyślenia się nad podanem mu przełożeniem dali patryoci Królowi cztery dni czasu. — Nie tylko w Neapolu, ale i w Sycylii okazywał się iuż ten duch woyska. W Palermo tak wprzód było blisko zamieszania, iż Król myślał do Sycylii wysyłać woysko.—Jenerał Pepe oświadczywszy, że idzie w celu zgromienia powstańców, wyszedł na czele dwóch pułków ze stolicy, i złączył się z patryotami, których inaczey zowią Muratystami. — Dnia 6go Lipca wyszło następuiące pismo królewskie do Xięcia Kalabryi, mianuiące go Namiestnikiem Króla.—

»Gdy z powodu osłabionego zdrowia i z ra»dy lekarzów moich widzę się przymuszonym »oderwać od wszystkich zatrudnień, zgrzeszył»bym przeciw Bogu i moiey powinności, gdy»by ważne sprawy królestwa nie szły swoim »porządkiem, i słabość moia opoźniała pomy»ślność kraiu. Z tego powodu składam rządy »na tak długo, aż spodoba się Naywyzszemu »przywrócić mię do czerstwego zdrowia, aże»bym tak licznym zatrudnieniom mógł znowu »podołać; rządy zaś kraiu składam w ręce

»moiego kochanego syna, ponieważ on iest »prawym moim następcą, a dobrze mi są znane iego cnota i zdolność. Ogłaszam więc »ciebie synu moim Namiestnikiem w Królestwie Neapolitańskiem i Sycyliyyskiem.—Zlewam »na cię z nieograniczoną władzą *Alter ego*, »(drugi Ja) wykonanie wszystkich praw i przywileiów, iakich ia używam; ażeby zaś ta moia »wola powszechnie wiadomą i słuchaną była, »rozkazuię W. Kanclerzowi ninieysze podpisane przezemnie pismo opatrzyć we wszystkie »urzędowne formalności, i wszystkim rządowym władzom do wiadomości podać.«

Działo się w Neapolu dnia 6go Lipca 1820 roku.

Nazaiutrz, dnia 7go, wyszła odezwa Xięcia Namiestnika, w którey imieniem królewskiem ogłosił, iż nowa Konstytucya na wzór hiszpańskiey ułożona będzie. Ale to nie zaspokoiło patryotów. Żądali, ażeby podobnež oświadczenie Monarcha podpisał i wydał. Wieczorem dnia tegož wyszła znowu trzecia odezwa, w którey Król zatwierdził przyrzeczenie swoiego syna i królewskiém obowiązał się słowem zaprzysiądz Konstytucyą przed utworzyć się maiącą tymczasową Juntą, a powtórnie wykonać przysięgę przed Parlamentem.—Dnia tegoż wieczorem weszło w należytém porządku do Neapolu kilka pułków. Lud przykładną zachował spokoyność. — Dnia 9go Jenerał Pepe wszedł do stolicy na czele oddziału patryotów złożonego z woyska liniiowego, milicyi i uzbroionych chłopów, i przeciągał przed Xięciem Namiestnikiem i całą zebraną rodziną królewską, która była na ganku. Po przeciągnieniu, udał się Jenerał do Królewica następcy, który go bardzo mile przyiął, i przedstawił Królowi. — Od czterech dni Król nie wychodzi z pokoiu, bo choruie mocno na pedogrę.— Jeszcze dnia 6go widziano przed domem straży milicyyney tróykolorową chorągiew (czerwoną, czarną i błękitną). Woysko miało czerwone kokardy, ale potem zamieniły ie na troykolorowe. Xiąże Namiestnik pierwszy ią sobie przypiął, i wszystkim nosić kazał. Jenerał Pepe mianowany został naczelnym wodzem woysk neapolitańskich, ale oświadczył, iż póty tylko ten zaszczytny stopień piastować będzie, póki bezpieczeństwo kraiu będzie tego wymagało. — Tymczasowa Junta iuż się zbiera. W nowem ministeryum zaszły także małe odmiany. Hrabia Zurlo, będący za Króla Murata ministrem spraw wewnętrznych, obiął toż ministerstwo. Ministrem skarbu mianowany Pan Macedonio, były Marszałek dworu Króla Murata.— Teraźnieyszy nasz monarcha ma 69 lat życia.—Królewic następca tronu Xiąże Kalabryi urodził się roku 1777, wszedł w powtórne związki małżeńskie z Maryą Elżbietą Infantką hiszpańską. Ma ośmioro dzieci, z których naystarszem iest Xiężna Berry. Królewic Leopold Xiąże Salerno urodził się 1790 roku, i zaślubił sobie Maryą Klementynę Arcy-Xiężniczkę Austryacką.

Gazeta neapolitańska doniosła:

»Głoszą, iż Król wybrał trzech godnych szacunku mężów do ułożenia zasad konstytucyi. Ważna ta praca wkrotce zapewne ukończona będzie, a tak spełnią się życzenia i nadzieie narodu. Odezwa Królewska do narodu przyięta była z iak naywiększą radością. W powszechney tęy radości dwa okazują się główne uczucia: Miłość Oyczyzny i Króla, który teraz narodu swoiego prawdziwym staie się oycem. Te dwa uczucia, ożywiaiące serca wszystkich obywateli, naylepszemi będą stróżami spokoyności publiczney. Pokażemy Włochom, Europie, światu całemu, iż godni iesteśmy wysokiego dobrodzieystwa konstytucyynego rządu; dowiedziemy, iż to dobrodzieystwo iest nagrodą naszey wiary, naszego przywiązania do Ferdynanda IV i całey iego rodziny. Do tego czasu winni iesteśmy Królowi naszę pomyślność; teraz winni będziemy i nasze polityczne istnienie. Dzień 6ty Lipca nieśmiertelnym będzie w dzieiach naszych, i wiecznie święcony iako dzień, w którym przy ołtarzu Oyczyzny Monarcha z narodem wieczną i nierozerwaną zaprzysięgli sobie wierność.«

Kurs Petersburski.

Dukat: hollend: nowy	—	rubli as:	—	11 60. k.
Ditto —	Ditto stary	— Ditto	—	11 — —
Rubel srebrny	—	— Ditto	—	3 70.—

w Petersburgu.

w drukarni woienney Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY MŚCI.